

Aihe: Lausuntopyyntö LVV-U/25822/2026
Lähetetty: 22.5.2026, 9.34.29
Mistä: Isotalo Aatu (Tukes)<aatu.isotalo@tukes.fi>
Mihin: Lupa- ja valvontavirasto, Kirjaamo

Hei,

Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla ei ole lausuttavaa Valoa Networks Oy:n Hervan datakeskuksen ympäristövaikutusten arviointiohjelmaan (LVV-U/25822/2026). Arviointiohjelman mukaan laitoksella harjoitettava vaarallisten kemikaalien käsittely ja varastointi tulee olemaan vähäistä. Toimivaltainen viranomainen kemikaaliturvallisuuslain osalta on Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitos.

Terveisin,

Aatu Isotalo
Ylitarkastaja | Senior Officer
Teolliset prosessit | Industrial Processes

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
Säkerhets- och kemikalieverket
Finnish Safety and Chemicals Agency
Opastinsilta 12, 00520 Helsinki
Puh. 0295 052 243 | Tel. +358 50 407 6563

Turvallinen ja kestävä tulevaisuus – se on tehtävä.

[Tukes.fi](#) | [Tukes Kampus](#) | [LinkedIn](#) | [Facebook](#) | [Instagram](#) | [YouTube](#)

Lupa- ja valvontavirasto

LAUSUNTO

kirjaamo@lvv.fi

10.6.2026

Dnro 285/2026

lausuntopyyntö 21.5.2026, LVV-U/25822/2026

VALOA NETWORKS, HERVAN DATAKESKUS, II, YVA-OHJELMA

Hanke sijaitsee Hervan kylässä noin 35 kilometrin etäisyydellä Iin kuntakeskuksesta koilliseen, välittömästi rakenteilla olevan Fingrid Oyj:n Hervan sähköaseman eteläpuolella. Noin 475 hehtaarin laajuiselle alueelle suunnitellaan rakennettavaksi yhteensä viisi datakeskusta ja niitä tukevat muut toiminnot. Hanke liitetään Hervan sähköasemaan enintään neljällä 400 kV sähkölinjalla suoraan datakeskusalueen oman kytkin- ja sähköaseman kautta.

Datakeskusalue tai vesiputkilinjavaihtoehdot eivät sijaitse poronhoitoalueella, mutta poronhoitoalueen ja Oijärven paliskunnan raja on lähimmillään vain noin 850 metrin päässä datakeskusalueesta kaakkoon. Hanke sijoittuu niin lähelle poronhoitoalueen rajaa, että vaikutuksia voi todennäköisesti aiheutua myös poronhoitoalueelle. Oijärven paliskunnan poronhoito perustuu luonnonlaitumien ja porojen luontaisen laidunkierron ympärivuotiseen hyödyntämiseen. Paliskunta on erittäin kuormittunut laidunalansa vähenemisestä ja pirstoutumisesta teollisen maankäytön vuoksi. Kiihtyvä energiahankkeiden suunnittelu työllistää paliskuntien poroisäntää ja hallintoa kohtuuttomasti. Paliskunnassa on toiminnassa ja suunnitteilla huomattava määrä energiantuotantoa. Poronhoidon laidun- ja toimintatila ei kestä muusta maankäytöstä aiheutuvaa kumuloituvaa häiriötä ja laidunalan heikkenemisen ja vähenemisen taakkaa.

Paliskuntain yhdistys lausuu asiassa yleisellä tasolla, sillä yhdistykseen tulee pelkästään erilaisiin maankäytön hankkeisiin liittyen lausuntopyyntöjä vuosittain reilu 100 ja määrä on nousussa. Teollisen maankäytön suunnittelu poronhoitoalueella kuormittaa yhdistyksen resursseja myös monenlaisten asiantuntijatehtävien, viranomaisneuvotteluiden ja ohjausryhmätyöskentelyn kautta. Nykyiset resurssit eivät enää riitä yksityiskohtaiseen paneutumiseen yksittäisiin hankkeisiin.

Hanketoimijalla ja viranomaisella on velvollisuus olla selvillä hankkeen vaikutuksista. Vaikutukset on arvioitava riittävällä tarkkuudella yhteistyössä asianosaisen paliskunnan kanssa, paliskunnan asiantuntemusta hyödyntäen. Vaikutusten arvioinnissa yhteisvaikutukset muiden maankäytön hankkeiden kanssa ja kumulatiiviset vaikutukset olemassa olevien kuormittavien maankäyttömuotojen kanssa on otettava huomioon.

Arviointiin osallistumisessa paliskunta antaa aikaansa ja asiantuntemustaan hankesuunnittelun käyttöön. Tämä on syytä ottaa huomioon arviointia toteutettaessa: aika on pois paliskunnan varsinaisesta poronhoitotyöstä, ja olisi korvattava asianmukaisesti. Arvioinnin laadukkaan toteuttamisen kannalta oleellista on myös välttää paliskunnan kuormittamista kiireisimpien poronhoitotöiden aikaan.

Poronhoidon huomioon ottaminen maankäyttöhankkeissa

Poronhoito on merkittävä ja pitkän historian omaava maankäyttömuoto. Poronhoitolaki (PHL 848/1990) on erityislaki, joka tulee ottaa huomioon. Poronhoito-oikeus ja siihen kiinteästi kuuluva vapaa laidunusoikeus on ikiaikainen nautintaoikeus, joka on suoraan poronhoitolaila turvattu erityinen oikeus (PHL 3§). Poronhoitolaissa (53§) säädetään myös, että suunnitellessaan valtion maita koskevia, poronhoidon harjoittamiseen olennaisesti vaikuttavia toimenpiteitä, valtion viranomaisen on neuvoteltava

asianomaisen paliskunnan edustajan kanssa. PHL 53§:n kaltaisia neuvotteluita suositellaan käytäväksi muillakin kuin valtion omistamilla mailla, sillä ne on todettu hyväksi keinoksi yhteensovittaa poronhoitoa ja muita maankäytön muotoja. Maakuntakaavamääräykset voivat myös ohjata neuvottelujen käymiseen.

Poronhoitoalueen maakuntakaavoissa on poronhoidon toiminta- ja kehittämisedellytysten turvaamista edellyttäviä yleismääräyksiä sekä tarkempia määräyksiä esim. poronhoidolle tärkeiden alueiden huomiointamisesta ja säilyttämisestä. Voimassa olevan Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaavan poronhoitoalueen rajaa koskevan merkinnän määräys edellyttää: ”Poronhoitoalueella on turvattava poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset. Poronhoitoon olennaisesti vaikuttavaa alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet, kuten erotus- ja ruokintapaikat sekä pyyntiaidat. Valtion maiden käytön osalta on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan kanssa.”

Laki ympäristövaikutusten arvioinnista (YVAL 252/2017) velvoittaa myös alueella toimivaan elinkeinon kohdistuvien vaikutusten selvittämiseen. Poronhoidon nykytila ja toiminta vaikutusalueella tulee kuvata riittävän laajasti. Samoin poronhoitoon kohdistuvat vaikutukset tulee arvioida riittävän laajasti. Selvitysalueena tulee olla alueen paliskunta ja tarkemmin lähialueen poronhoito. Vaikutukset poronhoidolle tulee arvioida hyödyntäen alueen paliskunnan poronhoidon ja alueen käytön asiantuntemusta. Vaikutukset tulee arvioida yhteistyössä paliskunnan kanssa.

Arvioinnissa tulee selvittää vaikutusalueen merkitys paliskunnan poronhoidolle: paljonko siellä laiduntaa ja käsitellään poroja poronhoitotöissä, mihinkin aikaan vuodesta. Arvioinnissa tulee selvittää hankkeen rakennelmien ja toimintojen vaikutukset porolaitumiin (epäsuora vaikutus), porojen laidunten käyttöön (häiriö, kulkureittien muutokset ym.), poronhoitotoimintaan (muuttuminen/vaikeutuminen, turvallisuusriskit ym.) ja poronhoidon järjestämiseen. Lisäksi poroille aiheutuvia vahinkoja tulee selvittää. Myös hankkeen vaikutukset porotalouteen, sekä sosiaaliset ja kulttuuriset vaikutukset alueen poronhoitoon tulee arvioida. Vaikutusten arvioinnissa tulee selvittää sekä suorat, että välilliset vaikutukset. Vaikutusten arvioinnissa tulee käsitellä niin rakentamisen aikaiset kuin toiminnan aikaisetkin vaikutukset sekä mahdolliset toiminnan jälkeiset pysyvät vaikutukset. Menettelyssä tulee etsiä keinoja ja esittää toimia haitallisten vaikutusten estämiseen, lieventämiseen ja kompensointiin yhteistyössä alueen poronhoidon harjoittajien kanssa.

YVA-ohjelma

Poroelinkeinosta tulisi kuvata YVA-ohjelmassa seuraavia perusasioita (*suositellut lähdeaineistot*):

- Paliskunnan perustiedot: suurin sallittu ja todellinen eloporomäärä, osakkaiden määrä, liikenne- ja petovahingot. Paliskunnan sijoittuminen poronhoitoalueella sekä poronhoidon toiminnan erityispiirteet. (*Paliskuntain yhdistyksen nettisivut, Poromies-lehden 1.nron tilastoliite, julkaisut, paliskunnan haastattelut*)
- Poronhoidon toiminnan luonne vaikutusalueella ja koko paliskunnassa (*porotalouden paikkatietoaineisto, karttatyöskentely ja paliskunnan haastattelut*)
- Poronhoidon perusinfrastruktuurin kuvaus vaikutusalueella ja koko paliskunnassa (*porotalouden paikkatietoaineisto, karttatyöskentely ja paliskunnan haastattelut*)
- Hanke- ja vaikutusalueen sijoittuminen porojen laiduntamiseen ja muuhun toimintaan nähden (*porotalouden paikkatietoaineisto, karttatyöskentely ja haastattelut, mahdolliset GPS-panta-aineistot*)
- Viimeaikaisin laiduninventointitieto paliskunnan laitumista (*Luonnonvarakeskus*)

- Porotiheystieto alueelta (*esim. lähimmän erotusaidan porojen käsittelytiedot tai paliskunnan haastattelut*)
- Vaikutusalueen merkitys paliskunnan toiminnan kannalta (*em. tietojen ja poroisännän/paliskunnan edustajan haastattelun pohjalta*):
 - Miten suuri osa paliskunnan poroista laiduntaa/käsitellään vaikutusalueella?
 - Miten suurta osaa poronmistajista hanke koskee suoraan?
 - Jos vaikutusalueelle sijoittuu poronhoidon rakenteita (*esim. erotusaita, kämppä*), mikä on niiden merkitys (pääaita vai vähemmän käytetty) paliskunnan poronhoidon kannalta?
- PHL 53§:n mukaisen tai kaltaisen neuvottelun tarve, ajankohdat ja miten se sovitetaan yhteen YVA- ja kaavamenettelyjen kanssa.

Maankäyttöhankkeista voi aiheutua poronhoidolle ainakin seuraavanlaisia vaikutuksia:

1) vaikutukset porolaitumiin:

- (a) laitumien poistuminen poronhoitokäytöstä suoraan ja epäsuorasti: poro alkaa välttää tiettyjä alueita tai alueita ei voida käyttää poronhoidossa täysipainoisesti
- (b) laidunten muuttuminen
- (c) laidunten pirstoutuminen
- (d) laidunten epätasainen kuluminen
- (e) mahdolliset haitallisten aineiden jäämät porojen ravinnossa

2) vaikutukset porojen laidunnukseen (häiriövaikutus)

3) vaikutukset poronhoitoon

- (a) toimintaan: esimerkiksi porojen kuljetus- tai kulkureitit häiriintyvät
- (b) rakenteisiin: esimerkiksi erotusaidat tai esteaidat jäävät hankealueille ja niiden käyttötarkoitus muuttuu tai ne jäävät kokonaan pois käytöstä

4) porovahingot (liikenteessä tai hankealueella)

5) vaikutukset poron terveyteen ja hyvinvointiin

6) sosioekonomiset vaikutukset ja vaikutukset elinkeinon kannattavuuteen

7) vaikutukset poronhoitokulttuuriin

Lopuksi

Poronhoitoon kohdistuvat vaikutukset tulee selvittää asianmukaisesti ja riittävän laajasti. Ympäristöön ja alueiden käyttöön aiheutuvat muutokset vaikuttavat aina poronhoitoon. Poronhoitoon kohdistuvat vaikutukset voivat olla merkittäviä ja näin ollen ne on selvitettävä YVA-menettelyssä yhteistyössä asianosaisten paliskunnan kanssa. Paliskunnan tietoa on hyödynnettävä arviointia tehtäessä.

Mikäli hanke etenee toteutukseen, sen rakentamisesta ja toiminnasta aiheutuvat haitat tulee pyrkiä ensisijaisesti estämään ja lieventämään sekä korvaamaan ne haitat mitä ei voi estää tai lieventää paliskunnalle täysimääräisesti. YVA- ja kaavamenettelyn aikana tulee neuvotella paliskunnan kanssa PHL 53 §:n mukaisesti tai kaltaisesti.

Alueen paliskunnan lausunnot ja kannanotot tulee ottaa huomioon painoarvoltaan merkittävinä YVA-menettelyn aikana.

Hanna N

Hanna Nurmi
toiminnanjohtaja

Lisätiedot: Sanna Hast (p. 040 7239966) tai Vilma Sanaksenaho (p. 040 1595592), etunimi.sukunimi@paliskunnat.fi.

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Karl Mikael Hansson Nordström	Telia	16.06.2026 12:37:30 UTC+03:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (2 sivua)

Lupa- ja valvontavirasto

PL 20

13035 LVV

Viite: LVV-U/25822/2026

Metsähallituksen lausunto Valoa Networks Oy:n datakeskushankkeen YVA-ohjelmasta, Herva, li

Lupa- ja valvontavirasto (LVV) on kuuluttanut lin kunnan Hervan kylälle sijoittuvan Valoa Networks Oy:n datakeskushankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelman (YVA-ohjelma) ja pyytää asiasta Metsähallituksen lausuntoa. Noin 475 hehtaarin laajuinen hankealue sijaitsee välittömästi rakenteilla olevan Fingrid Oyj:n Hervan sähköaseman eteläpuolella.

YVA-ohjelmassa tarkastellaan hankkeen toteuttamatta jättämisen lisäksi vaihtoehtoa VE1, jossa alueelle rakennetaan viisi datakeskusta ja noin 15 varavoimageraattoria. VE1 sisältää myös datakeskusalueelta Olhavanjoelle rakennettavan vesiputkilinjan. Hankealue liitetään Hervan sähköasemaan enintään neljällä 400 kV sähkölinjalla suoraan datakeskusalueen oman kytkin- ja sähköaseman kautta.

Hankealueella on Metsähallituksen liiketoimintojen taseeseen kuuluvia alueita, ja se rajoittuu Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien (JHT) hallinnassa olevaan Kivijärvensuon alueeseen (kiinteistönumero 139-893-10-1). Metsähallitus lausuu YVA-ohjelmasta valtion maa- ja vesialueiden hallinnoijana sekä valtion luonnonsuojelualueiden hoidon ja käytön suunnittelusta vastaavana viranomaisena.

Metsähallitus on tutustunut ympäristövaikutusten arviointiohjelmaan ja toteaa siitä lausuntonaan seuraavaa:

Datakeskushankealue rajautuu välittömästi luonnonsuojeluun varattuun Kivijärvensuohon, joka tullaan käynnissä olevassa Pohjois-Pohjanmaan säädösvalmisteluhankkeessa perustamaan noin 380 hehtaarin laajuiseksi Kivijärvensuon luonnonsuojelualueeksi. YVA-ohjelmassa esitetyn alustavan arvion mukaan hankkeen rakennus- ja toimintavaiheen aikaisten vaikutusten arviointi painottuu melu-, ilmasto-, ilmanlaatu-, pohjavesi-, pintavesi-, liikenne- ja maisemavaikutuksiin. Metsähallitus katsoo, että hankealueen rajautuessa suoraan luonnonsuojelutarkoitukseen varattuun alueeseen tulee myös Kivijärvensuon suojeluarvoihin kohdistuvien vaikutuksen arvioimisen korostua hankkeen YVA-menettelyssä.

YVA-menettelyssä laadittavien selvitysten tulee kattaa hankkeen vaikutusalue riittävältä osin. YVA-ohjelman mukaan hankkeessa toteutettavat luontoselvitykset on mahdolliselle vesiputkilinjalle suunnattavia kartoituksia lukuun ottamatta toteutettu jo vuosina 2024–2025. Datakeskushankkeen kasvillisuus-, luontotyyppi- ja linnustokartoituksia ei kuitenkaan ole kohdistettu Kivijärvensuon alueelle, vaikka YVA-ohjelman maankäyttöluonnoksessa (kuva 3–1) mittavia maansiirtotöitä edellyttävää rakentamista suunnitellaan aivan suojelualueen rajalle. Metsähallitus toteaa, että sen ylläpitämää SAKTI-biotooppikuvioaineistoa ei ole kerätty hankkeiden vaikutusten arviointia silmällä pitäen, joten aineiston tarkkuus ei välttämättä ole tähän tarkoitukseen riittävää. Kivijärvensuon linnustoa ei myöskään ole kattavasti selvitetty. Alueella pesii mm. hyvin häiriöherkkänä tunnettu uhanalainen laji, jota ei mainita YVA-ohjelmassa tai hankkeen linnustoselvityksissä.

Metsähallitus korostaa, että datakeskushankkeen vaikutukset Kivijärvensuon suojelualueeseen tulee YVA-menettelyssä arvioida kaikki vaikutusmekanismit huomioiden ja perustuen riittäviin, tarvittaessa maastoselvityksin hankittuihin tietoihin alueen luontotyypeistä ja lajistosta.

Metsähallitus pitää lisäksi tärkeänä sitä, että metsästysseurat ja Metsähallituksen lupa-asiakkaat osallistetaan datakeskushankkeen valmisteluun etenkin tiedonkulun varmistamiseksi. Myös metsäkanalintujen soidinpaiikkojen huolellinen kartoitus ja huomiointi on tärkeää.

Lausunnon on valmistellut maankäytön erityisasiantuntija Pauliina Kulmala.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Mikael Nordström

Asiointijohtaja

Metsähallitus, Luontopalvelut

Maankäyttö ja ympäristö

23.6.2026

Lupa- ja valvontavirasto
kirjaamo@lvv.fi

Lausuntopyyntö 21.5.2026 LVV-U/25822/2026

Valoa Networks Oy:n Hervan datakeskuksen ympäristövaikutusten arviointiohjelma

Kiitämme lausuntopyynnöstänne.

Meillä ei lausuttavaa YVA-ohjelmasta. Olemme lausuneet kaavoituksesta erikseen.

YVA-asiakirjoja koskevissa lausunnoissa Fingrid ottaa kantaa vain kantaverkkoon liittyviin asioihin ja vaikutuksiin. Tämä lausunto koskee siten ainoastaan Fingridin omistamia voimajohtoja ja toimintoja.

Fingridin YVA-lausunnossa ei voida ottaa kantaa rakentamiseen, liityntöihin tai teknisiin ratkaisuihin.

Fingridin johtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto. Pyydämme toimittamaan risteämälausuntopyynnön ensisijaisesti verkkosivun kautta: www.fingrid.fi/risteamalausunnot

YVA-asiakirjat pyydämme lähettämään lausunnot sähköisenä osoitteeseen kirjaamo@fingrid.fi.

Kaavoituksen ja YVA-menettelyiden yhteyshenkilönä Fingridissä toimii Mika Penttilä puh. 030 395 5230.

Ystävällisin terveisin

FINGRID OYJ
Maankäyttö ja ympäristö

Mika Penttilä
yksikön päällikkö

Lupa- ja valvontavirasto
PL 20, 13035 LVV
kirjaamo@lvv.fi

Viite LVV-U/25822/2026

Asia **II, Hervan datakeskus, YVA-ohjelma / rakennettu kulttuuriympäristö**

Oulun museo- ja tiedekeskukselta on pyydetty lausuntoa lin Hervan datakeskushankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta, joka on nähtävillä 21.5.-20.7.2026 välisen ajan. Tämä lausunto koskee rakennettua kulttuuriympäristöä ja arvokkaita maisema-alueita.

Valoa Networks Oy suunnittelee datakeskuksen rakentamista Hervan kylään, noin 35 kilometrin etäisyydelle lin kuntakeskuksesta koilliseen ja rakenteilla olevan Fingrid Oyj:n Hervan sähköaseman eteläpuolelle. Noin 475 hehtaarin laajuiselle alueelle suunnitellaan rakennettavaksi yhteensä viisi datakeskusta ja niitä tukevat muut toiminnot. Hanke liitetään Hervan sähköasemaan enintään neljällä 400 kV sähkölinjalla suoraan datakeskusalueen oman kytkin- ja sähköaseman kautta.

Hankkeen vaihtoehtoina on VE0, jossa hanketta ei toteuteta ja VE1 vaihtoehdossa datakeskus rakennetaan ja otetaan käyttöön. Datakeskusalueen kokonaispinta-ala on noin 475 hehtaaria. Datakeskus rakentuu vaiheittain. Datakeskusalueen luonnoksessa on 5 datakeskusrakennusta ja niihin liittyvät tukitoiminnot. Tukitoiminnot sisältävät noin 15 varavoimageraattoria (yhteensä >50 MWt ja 21 MW sähköteho). Vaihtoehto sisältää myös vesiputkilinjan datakeskusalueen ja Olhavanjoen välille. Vesiputkilinjalle on pidempi vaihtoehto 1 ja lyhyempi vaihtoehto 2. Vesiputkilinja koostuu ottoputkesta, jota tarvitaan hankkeen rakennusvaiheessa ja palautusputkesta, jota käytetään toiminnan aikana hankkeen jätevedenpuhdistamolta tulevan puhdistetun veden johtamiseen Olhavanjokeen. Vesiputkilinjalle tulee myös pumppaamot (2 kpl) linjan päähän. Vesiputkilinjan tarve tarkentuu suunnittelun edetessä. Hanke liittyy kunnallistekniseen vesiverkostoon. Lin vesiliikelaikoksella on saatujen tietojen mukaan kapasiteetti toimittaa datakeskuksen toiminnan aikainen vesi. Datakeskus liittyy suoraan kantaverkkoon datakeskusalueen oman kytkinaseman ja Fingrid Oyj:n sähköaseman kautta.

Alueella ovat voimassa Pohjois-Pohjanmaan vaihemaakuntakaavat 1.–3. sekä 2025 voimaan määrätty energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava. Maakuntakaavojen epävirallisessa yhdistelmäkaavakartassa (15.5.2025) alueelle tai sen läheisyyteen on osoitettu merkinnät: ehdotettu luonnonsuojelualue (SL-1), moottorikelkkareitti tai -ura, ohjeellinen päävoimajohto, 400 kV ja energian toimitusalue (en). Alueella on voimassa lin strateginen yleiskaava 2040 (KV 19.5.2025), jossa alue on osoitettu

teollisuuden kehittämisvyöhykkeeksi. Alueelle on lisäksi osoitettu olemassa oleva moottorikelkkareitti sekä luonnonsuojelualue.

Hankkeen lähialueelle, noin viiden kilometrin etäisyydellä, sijaitsee maakunnallisesti merkittävä rakennetun kulttuuriympäristön kohde Vuornoskankaan savottakämpä (MRKY 2015). Muut arvoalueet ja -kohteet sijaitsevat kauempana hankealueesta ja vesiputkilinjasta. YVA-ohjelman alustavassa arvioinnissa vaikutusten merkittävydestä hankkeella on todennäköisesti merkittäviä vaikutuksia luontoon, ilmastoon ja luonnonvaroihin, kun taas mm. maisemaan kohdistuvat vaikutukset ovat epävarmoja. YVA-ohjelman mukaa merkittävimmät maisemalliset vaikutukset kohdistuvat rakennettaville alueille datakeskuksen alueella. Datakeskuksen sijoittuessa pääosin peitteiseen ympäristöön ja rakennelmien ollessa suhteellisen matalia suorat maisemalliset vaikutukset ulottuvat vain datakeskuksen välittömään lähiympäristöön.

Maisemavaikutusten aluerajaus tehdään visuaalisen vaikutusalueen mukaan. Tarkastelu ulotetaan niille etäisyyksille, mihin datakeskusten voidaan arvioida näkyvän. Maisemavaikutuksia arvioidaan asiantuntija-arviona ja havainnollistetaan karttaesitysten, valokuvien ja havainne- ja/tai periaatekuvien avulla. Oulun museo- ja tiedekeskuksen näkemyksen mukaan esitetyt tehtävät selvitykset ovat riittäviä. Museon arvion mukaan hankkeella ei ole merkittäviä maisemavaikutuksia arvoalueille ja -kohteille. Maisemavaikutukset erityisesti hankealueen vieressä sijaitsevalle Kivijärvensuon luonnonsuojelualueelle ja lähialueen asutukselle on hyvä kuitenkin selvittää huolellisesti ja havainnollisesti.

Pekka Olsbo
museum- ja tiedekeskuksen johtaja

Marja Lähteenmäki
rakennustutkija

Tiedoksi

Museovirasto / Kulttuuriympäristön suojelu -yksikkö

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Markus Erkkilä	Suomi.fi	26.06.2026 14:32:20 UTC+03:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisälllys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (2 sivua)

26.06.2026

PPL/286/00.07.03/2026

Pohjois-Pohjanmaan liiton lausunto Valoa Networks Oy:n Hervan datakeskuksen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta, li

Viite: Lupa- ja valvontaviraston lausuntopyyntö (LVV-U/25822/2026) 21.5.2026

Taustaa

Valoa Networks Oy suunnittelee datakeskuksen toteuttamista lin Hervan alueelle. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä on laadittu arviointiohjelma, jossa esitetään suunnitelma hankkeen vaikutusten selvittämisestä.

Hanke sijaitsee Hervan kylässä noin 35 kilometrin etäisyydellä lin kuntakeskuksesta koilliseen, välittömästi rakenteilla olevan Fingrid Oyj:n Hervan sähköaseman eteläpuolella. Noin 475 hehtaarin laajuiselle alueelle suunnitellaan rakennettavaksi datakeskus siihen liittyvine toimintoineen. Hanke liitetään Hervan sähköasemaan enintään neljällä 400 kV sähkölinjalla suoraan datakeskusalueen oman kytkin- ja sähköaseman kautta.

Lausunto

Pohjois-Pohjanmaan liitto on osallistunut hanketta koskevaan ennakkoneuvotteluun 18.12.2025 sekä antanut lausunnot osayleiskaavasta ja asemakaavasta 13.5.2026. Aiemmissa vaiheissa esiin tuodut näkökohdat muodostavat lähtökohdan myös YVA-menettelylle.

Hankkeen suhde maakuntakaavoihin

Pohjois-Pohjanmaalla on neljä lainvoimaista maakuntakaavaa (1.-3. vaihemaakuntakaavat ja Hanhikiven ydinvoimamaakuntakaava) ja lisäksi energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava on hyväksytty 27.5.2025 (maakuntavaltuusto, § 5) ja määrätty voimaan ilman lainvoimaa 18.8.2025 (maakuntahallitus, § 92). Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa korostuvat erityisesti tuulivoimarakentamisen ohjaus, luonnon monimuotoisuus sekä energijärjestelmän ja sähkönsiirron kehittäminen.

Maakuntakaavan lähtökohdat on YVA-ohjelmassa esitetty asianmukaisesti. Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavaa kuvataan kuitenkin virheellisesti lainvoimaisena (kappale 2.4.2). Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavasta on valitettu ja se on määrätty voimaan maakuntahallituksen päätöksellä ilman lainvoimaa elokuussa 2025. Kaavan oikea oikeudellinen tila tulee korjata YVA-selostukseen.

Pohjois-Pohjanmaan liiton näkemykset datakeskushankkeen alueellisista vaikutuksista

Arviointiohjelma luo pääosin riittävät lähtökohdat hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnille. Arvioinnissa tulee kuitenkin varmistaa, että hankkeen vaikutukset alueelliseen energijärjestelmään ja sähkönsiirtoon tarkastellaan kokonaisuutena. Lisäksi vesistövaikutusten arvioinnissa on arvioitava riittävällä tarkkuudella vedenoton ja purkuvesien vaikutukset Olhavanjoen tilaan ja vesiekologiaan. Olhavanjoen kalataloudellinen kunnostaminen on aloitettu vuonna 2018, joilla toimenpiteillä on parannettu mm. lohikalojen elinmahdollisuuksia sekä samalla edistetty alueen kalastusta ja matkailua. Hukkalämmön hyödyntämismahdollisuuksia tulee tarkastella osana hankkeen energiatehokkuutta ja kestävyyttä. Vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen ja ekologiaan yhteyksiin

26.06.2026

sekä maisemaan ja ihmisten elinoloihin tulee arvioida kattavasti ottaen huomioon hankkeen mittakaava ja alueelliset yhteisvaikutukset kokonaisuutena.

Tämän lausunnon valmisteluun Pohjois-Pohjanmaan liitosta ovat osallistuneet ympäristö- ja luonnonvarapäälikkö Ritva Isomäki ja maankäyttöpäälikkö Rauno Malinen.

POHJOIS-POHJANMAAN LIITTO

Markus Erkkilä, suunnittelujohtaja

Lupa- ja valvontavirasto
PL 20
13035 LVV
(kirjaamo@lvv.fi)

Viite

Lausuntopyyntönnö 21.5.2026

LVV-U/25822/2026

Asia

II Valoa Networks Oy:n Hervan datakeskushankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelma / arkeologia

Lupa- ja valvontavirasto on pyytänyt Pohjois-Pohjanmaan alueellisena vastuumuseona toimivalta Oulun museo- ja tiedekeskukselta lausuntoa koskien lissä sijaitsevan Valoa Networks Oy:n Hervan datakeskushankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmaa. Tämä museon lausunto koskee arkeologista kulttuuriperintöä.

Valoa Networks Oy suunnittelee datakeskuksen perustamista Hervan kylään noin 35 kilometrin etäisyydelle Iin kuntakeskuksesta koilliseen, välittömästi rakenteilla olevan Fingrid Oyj:n Hervan sähköaseman eteläpuolelle. Suunnittelualue on noin 475 hehtaarin laajuinen. Hankkeessa tarkastellaan toteuttamatta jättämisen (VE0) lisäksi vaihtoehtoa VE1, jossa tarkastellaan viiden datakeskusrakennuksen ja niihin liittyvien tukitoimintojen rakentamista. Vaihtoehto sisältää myös vesiputkilinjan datakeskusalueen ja Olahvanjoen välille. Vesiputkilinjalle on kaksi vaihtoehtoa. Hanke liitetään Hervan sähköasemaan enintään neljällä 400 kV sähkölinjalla suoraan datakeskusalueen oman kytkin- ja sähköaseman kautta.

Suunnittelualueella on toteutettu arkeologinen inventointi vuonna 2024 (*Ii Herva Rahvalokangas 2024 / Maanala Oy*). Vuonna 2025 inventoitiin vielä hankealueen länsipuolinen alue, jotta inventoinnit kattaisivat kokonaan hankkeen YVA-menettelyn kanssa samanaikaisesti valmisteltavan osayleiskaava-alueen (*Ii Herva Kärppäsuu 2025 / Maanala Oy*). Inventointien jälkeen hankealueelta tunnetaan yksi muinaismuistolain (295/1963) tarkoittama kiinteä muinaisjäänne *Lapinharjunmaa länsi* (muinaisjäänneostunnus 1000096124). Datakeskushankkeeseen olennaisesti liittyvällä vesiputkilinjalla tai mahdollisilla vedenotto/purkupaikoilla ei ole tehty arkeologista inventointia.

Arkeologista kulttuuriperintöä on käsitelty YVA-ohjelman luvussa 5.10 Arkeologinen kulttuuriperimä. Otsikko on syytä korjata muotoon *Arkeologinen kulttuuriperintö*. Etenkin luvun ensimmäisessä luvussa vaikuttaa olevan tietoa alueen arkeologisesta kulttuuriperinnöstä termein, jotka eivät ole vakiintuneet suomen kieleen. Esimerkiksi arkeologisista kohteista ei käytetä nimitystä löytösarja. Lisäksi termi paikalliselta alueelta viitanee hankealueeseen. Luvun mukaan hankealueelta todettu kohde luokitellaan todennäköisesti kiinteäksi muinaisjäännekseksi. Kohde on luokiteltu kiinteäksi muinaisjäännekseksi, ja se on muinaisjäänneostorekisterissä nimellä ja tunnuksella *Lapinharjunmaa länsi* (1000096124).

Kohteesta tulee käyttää tulevassa YVA-selostuksessa sen muinaisjäännösrekisterin mukaista nimeä ja muinaisjäännöstunnusta.

YVA-selostuksen mukaan vesiputkilinjojen 1 ja 2 tai vedenotto-/purkupisteiden A ja B läheisyyteen ei sijoitu tunnettuja muinaisjäännöksiä. Alueen arkeologisen tiedon tilanne ei kuitenkaan ole tiedossa, sillä kyseisillä alueilla ei ole tehty arkeologista inventointia. Oulun museo- ja tiedekeskus arvioi, että hankkeeseen liittyvän vesiputkilinjan alueella ja siihen liittyvillä mahdollisilla vedenotto-/purkupaikoilla on tarpeen tehdä arkeologinen inventointi. Etenkin mahdollisella vedenotto-/purkupaikalla B on Maanmittauslaitoksen 5p laserkeilausaineiston perusteella mahdollisia kuoppajäänteitä, jotka vaativat inventointia. Inventointi tulee kuitenkin kohdistaa koko vesiputkireitille ja molemmille vedenotto-/purkupaikoille.

YVA-ohjelmassa on esitetty kartalla (kuva 5-20) hankealueen läheisyydessä sijaitsevat tunnetut kiinteät muinaisjäännökset, muut kulttuuriperintökohteet ja VARK-alueet. Kartasta puuttuu hankealueella sijaitseva kiinteä muinaisjäännös *Lapinharjunmaa länsi*. Lisäksi VARK-alueet erottuvat kartasta heikosti.

Luvun 6.5.11 otsikko Vaikutukset kulttuuriperintöön on syytä muuttaa muotoon *Vaikutukset arkeologiseen kulttuuriperintöön*. Arkeologiseen kulttuuriperintöön kohdistuvissa vaikutuksissa tulee huomioida datakeskuksen rakennukset ja niiden oheistoiminnot, sähköasemat, tiestöt ja voimajohto- ja kaapelilinjat, kuten myös mahdolliset maan läjityspaikat sekä väliaikaiset varastointi-, pysäköinti- ja työmaaparakkialueet sekä muu muuttuva maankäyttö. Kyseiset rakentamistoimenpiteet tulee ottaa huomioon arvioitaessa hankkeen suoria ja epäsuoria vaikutuksia muinaisjäännöksiin. Myös väliaikainen toiminta kuten metsänhakkuut tai väliaikaiset ajoreitit voi vahingoittaa tai tuhota arkeologista kulttuuriperintöä. Hankealueella sijaitseva kiinteä muinaisjäännös tulee huomioida huolellisesti jatkosuunnittelun aikana. Kiinteä muinaisjäännös tulee merkitä maastoon ennen rakennustöiden aloittamista, jotta sitä ei vahingoiteta.

Luvun 6.5.11 mukaan hankkeen peruseriaatteena on suunnitella toteutus siten, ettei muinaisjäännöksiin tarvitse kajota. Mikäli muinaisjäännös on kuitenkin jäämässä hankkeessa muuttuvan maankäytön alueelle, muistuttaa museo, että mahdollinen kiinteään muinaisjäännökseen kajoaminen ratkaistaan muinaismuistolain (295/63) 13 § mukaisissa neuvotteluissa osana kaavaprosessia.

YVA-ohjelman mukaan hankkeen ei odoteta aiheuttavan vaikutuksia valtakunnallisesti arvokkaisiin arkeologisen kulttuuriperinnön alueisiin (VARK). On huomattava, että kohteita nimitetään *valtakunnallisesti merkittäviksi arkeologisiksi alueiksi* (VARK). Termi on syytä korjata YVA-selostukseen. YVA-selostuksessa on myös hyvä eritellä VARK-kohteet nimeltä ja kohdetunnukseltaan esimerkiksi viiden kilometrin säteeltä hankealueesta mitattuna. Tällaiset kohteet ovat: *Konttikangas Kussuo* (mv-id 100645) ja *Hiidenkangas* (100788).

Arkeologiset kohteet ovat osa laajempaa kulttuuriympäristöä ja ne kertovat ympäristön hyödyntämisestä eri aikoina. Hankkeella voi siten olla vaikutuksia kohteiden paikallishistorialliseen arvoon, edustavuuteen ja kohteiden kokemiseen

maiseman muutoksen myötä. Vaikutuksia arvioitaessa onkin huomioitava koh-
teiden suhde ympäröivään maastoon ja maisemaan.

On huomattava, että kaikki arkeologisen kulttuuriperinnön kohteet eivät välttä-
mättä ole inventoinneista huolimatta tiedossa: inventoinnissa on voinut jäädä
havaitsematta kohteita, sillä kaikilla arkeologisilla kohteilla ei ole maan pinnalle
erottuvia rakenteita, ja aluetta on inventoitu ainoastaan potentiaalisilta kohdin.
Tämän vuoksi on Oulun museo- ja tiedekeskus muistuttaa, että mikäli työtä suo-
ritettaessa tavataan kiinteä muinaisjäännös tai muinaisesine, tulee työt muinais-
jäännöksen kohdalla keskeyttää ja asia tulee saattaa museoviranomaisen tietoon
(MML 14§ ja 16§).

Juhani Turpeinen
kulttuuriympäristöintendentti

Matleena Riutankoski
arkeologi

Tiedoksi

Museovirasto / kulttuuriympäristön suojelu -yksikkö
Pohjois-Suomen elinvoimakeskus
Lapin elinvoimakeskus

Asia: Ympäristövaikutusten arviointiohjelma, Valoa Networks, Hervan datakeskus, Iin kunta (LVV-U/25822/2026)

Lupa- ja valvontavirasto
kirjaamo@lvv.fi

Lausunto

1 Johdanto

lihin suunnitellaan n. 475 ha laajuiselle alueelle rakennettavaksi yhteensä viisi datakeskusta ja niitä tukevat muut toiminnot. Hanke liitetään Hervan sähköasemaan enintään neljällä 400 kV sähkölinjalla suoraan datakeskusalueen oman kytkin- ja sähköaseman kautta.

2 Lausunto

Pyydettyä lausuntonaan Luonnonvarakeskus esittää seuraavan.

Lausunnossaan Luke keskittyy Metsästyslaissa (28.6.1993/615) 5 § (13.7.2018/555) lueteltuihin riistalajeihin.

Hankkeessa on toteutettu mm. pesimälinnustoselvitys, linnuston muutonseurannat, kanalinтусelvitykset ja tullaan tekemään erillinen poroselvitys.

Hervan datakeskushanke sijoittuu pääosin talouskäytössä olevaan metsä- ja suoalueeseen, jossa esiintyy tavanomaista lajistoa sekä joitakin heikentyneitä tai paikallisesti arvokkaita luontotyypppejä. Hankkeen toteuttaminen aiheuttaa merkittävimmät luontovaikutukset rakentamisvaiheessa, jolloin laaja-alainen puuston ja kasvillisuuden poistaminen sekä maaperän muokkaus muuttavat alueen luonnonympäristön pysyvästi rakennetuksi ympäristöksi ja heikentävät paikallista biodiversiteettiä.

Vaikutukset eläimistöön kohdistuvat erityisesti elinympäristöjen häviämiseen, pirstoutumiseen sekä häiriöihin (mm. melu, liikenne), mikä voi johtaa lajien siirtymiseen alueelta. Erityisesti linnustoon ja suokohteiden lajistoon kohdistuu rakentamisaikaisia häiriövaikutuksia.

Suojelualueista merkittävin on Kivijärvensuon alue, joka rajautuu osin hankealueeseen ja jonka vesitalouteen sekä linnustoon kohdistuvat välilliset vaikutukset tulee huomioida huolellisesti. Lähimmän Natura 2000 -alueen osalta vaikutusten on alustavasti arvioitu olevan vähäisiä. Toiminnan aikaiset luontovaikutukset ovat rakentamisvaihetta vähäisempiä ja liittyvät pääasiassa jatkuvaan häiriöön, meluun sekä infrastruktuuriin, kuten voimajohtojen, mahdollisiin vaikutuksiin linnuston törmäysriskiin.

Kokonaisuutena hanke aiheuttaa paikallisesti merkittäviä, mutta alueellisesti rajautuvia luontovaikutuksia, joiden merkittävyys riippuu erityisesti vaikutusten kohdentumisesta suojelu- ja arvokohteisiin sekä toteutettavista lieventämistoimenpiteistä.

Hervan datakeskushankkeen yhteisvaikutukset muodostuvat pääosin yhdessä alueen muiden hankkeiden (mm. sähköasema, voimajohdot ja tuulivoimahankkeet) kanssa. Näiden hankkeiden kumulatiivinen vaikutus kohdistuu erityisesti elinympäristöjen pirstoutumiseen, luonnonalueiden vähenemiseen sekä ekologisten yhteyksien katkeamiseen. Yhteisvaikutukset voivat heikentää erityisesti linnuston, nisäkkäiden ja suolajiston elinolosuhteita laajemmalla alueella kuin yksittäinen hanke. Yhteisvaikutukset voivat olla yksittäistä hanketta merkittävämpiä, erityisesti jos ne kohdistuvat herkkiin luontokohteisiin. Vaikutusten merkittävyys riippuu hankkeiden ajoittumisesta, sijoittumisesta sekä lieventämistoimien tehokkuudesta, minkä vuoksi kokonaisvaikutusten arviointi on keskeistä.

Luontovaikutusten lieventämisen tulisi perustua vaikutusten tunnistamiseen sekä suunnitteluratkaisuihin, joilla vältetään ja vähennetään haittoja. Keskeisiä toimenpiteitä ovat rakentamisen ajoittaminen luontoherkkien ajanjaksojen (esim. lintujen pesimäaika) ulkopuolelle sekä suojelualueiden ja arvokkaiden elinympäristöjen huomiointi maankäytön suunnittelussa. Lisäksi vaikutuksia tulisi ehkäistä melun, pölyn ja valumavesien hallinnalla.

3 Lausunnon tiivistelmä

Hanke aiheuttaa vaikutuksia rakentamisvaiheessa, jolloin metsä- ja suoalueita muuttuu pysyvästi ja elinympäristöjä häviää tai pirstoutuu. Tämä voi johtaa lajiston siirtymiseen, erityisesti linnuston häiriintymiseen sekä eläinten kulkureittien katkeamiseen. Lisäksi syntyy häiriövaikutuksia. Toiminnan aikana vaikutukset ovat pääosin vähäisempiä, mutta liittyvät mm. meluun, valaistukseen ja mahdollisiin estevaikutuksiin. Hankkeen vaikutuksia tulisi tarkastella yhdessä alueen muiden hankkeiden kanssa. Yhteisvaikutukset voivat kohdistua erityisesti luonnon monimuotoisuuteen ja eläinten elinympäristöihin. Luontovaikutuksia voidaan vähentää suunnitteluratkaisuilla ja rakentamisen ohjauksella.

Nina Peuhkuri

Operatiivinen päällikkö, johtava tutkija

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 06.07.2026 klo 11:03:19.

Lausunnon valmistelija(t):

Saara Kattainen

Esa Huhta

Liitteet:

Tiedoksi:

Väylävirasto Trafikledsverket

Lausunto

1 (3)

VÄYLÄ/4029/Vv-01.07/2026

8.7.2026

Lupa- ja valvontavirasto
Kirjaamo
kirjaamo@lvv.fi

Lupa- ja valvontaviraston lausuntopyyntö 21.5.2026 (LVV-U/25822/2026)

Hervan datakeskuksen ympäristövaikutusten arviointiohjelma, Väyläviraston lausunto

Lupa- ja valvontavirasto on pyytänyt Väyläviraston lausuntoa Hervan datakeskushankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta (YVA-ohjelmasta).

Valoa Networks Oy suunnittelee Pohjois-Pohjanmaalle Iin kunnan Hervan alueelle datakeskusta. Hankealue sijoittuu Hervan kylään noin 35 kilometrin etäisyydelle Iin kuntakeskuksesta koilliseen, välittömästi rakenteilla olevan Fingrid Oyj:n Hervan sähköaseman eteläpuolelle.

Noin 475 hehtaarin laajuiselle alueelle suunnitellaan rakennettavaksi yhteensä viisi datakeskusrakennusta ja niitä tukevat muut toiminnot. Hanke liitetään Hervan sähköasemaan enintään neljällä 400 kV voimajohdolla suoraan datakeskusalueen oman kytkin- ja sähköaseman kautta. Hankealueen ja Olhavanjoen välille on suunniteltu joko 6 tai 11 kilometrin pituista vesiputkilinjaa.

Noin viiden kilometrin päässä hankealueen luoteispuolella kulkee seututie 855 (Oijärventie), joka jatkuu Vaaraojantienä (seututie 855) hankealueen pohjoispuolella, lähimmillään noin kahden kilometrin etäisyydellä. Oijärventieltä hankealueelle tulee yhdystie 18804 (Kärppäsuontie), johon hankealue rajautuu länsireunaltaan. Yhdystie 58002 (Turhapurontie) tulee Vaaraojantieltä hankealueelle päin, noin 800 metrin päähän hankealueen rajasta, ja jatkuu siitä yksityistienä, joka liittyy Kärppäsuontiehen noin 350 metrin päässä hankealueen rajasta. Hankealueen eteläpuolella noin 1,7 kilometrin päässä hankealueesta kulkee yhdystie 18801 (Konttilantie), jolta lähtevä yksityistie tulee hankealueelle. Suunnitellut vesiputkilinjat seuraavat ja mahdollisesti risteävät seuraavia teitä: Kärppäsuontie (18804), Oijärventie (855) ja Konttilantie (18801). Lähin rautatie on noin 13 kilometrin päässä länsipuolella kulkeva Oulu-Kemi-pääraide.

Väylävirasto esittää lausuntonaan seuraavaa:

YVA-selostuksessa tulee esittää, missä vesiputket sijoittuvat tiealueelle ja miten teiden risteäminen on suunniteltu toteutettavan. Väylävirasto muistuttaa, että liikenneväylien

8.7.2026

vakavuus ja turvallisuus on varmistettava kaikissa tilanteissa. Liikenneväylien välittömässä läheisyydessä tehtävät louhinnat, täytöt ym. toimenpiteet on suunniteltava ja toteutettava siten, että väylän vakavuudelle, rakenteille, kunnolle ja kunnossapidolle ei aiheudu riskejä. Maanrakennustöiden seurauksena stabiliteetin muutokset, painuminen, pohjavesi ja tärinä voivat aiheuttaa vaikutuksia väyliin. Seuraavissa suunnitelmavaiheissa väyläalueilla sekä niiden rajalla ja läheisyydessä tehtäville toimenpiteille ja rakenteille on laadittava suunnitelmat, joissa huomioidaan väyläalueet. Rakentamisessa on otettava huomioon suunnitteluun ja rakentamiseen liittyvä ohjeistus. Väyläviranomaisen voi asettaa ehtoja, esim. tie- ja pohjarakenteiden tarkkailuvelvoitteita toteutuksen ajaksi ja tarvittaessa myös rakentamisen jälkeen.

Työhön, joka kohdistuu maantiehen tai tapahtuu tiealueella tai edellyttää liikenteen ohjausta ja varoittamista liikennemerkkein, on oltava elinvoimakeskuksen lupa. Lupa tarvitaan myös rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden sijoittamiseen tiealueelle. Lupa voidaan myöntää, jos toimenpiteestä ei aiheudu vaaraa liikenteelle eikä haittaa tienpidolle. Työluvalla voidaan myöntää myös tieliikennelain 187 §:ssä tarkoitettu lupa tien tilapäiseen sulkemiseen silloin, kun sulkeminen liittyy tiealueella työskentelyyn.

YVA-ohjelmassa on todettu hankkeen edellyttävän useiden teiden ja siltojen parantamista. Väylävirasto muistuttaa, että mikäli rakenteiden vahvistamiselle tai mahdollisten tasoliittymien ym. parantamistoimille, kuten tasoristeyskansien vahvistamiselle ja leventämiselle, todetaan tarvetta, toimenpiteet suunnitellaan ja toteutetaan hankkeesta vastaavan kustannuksella. Tämä koskee myös mahdollista valaisinpylväiden ja liikennemerkkien väliaikaista siirtoa sekä liittymien avartamista. Asian osalta tulee olla yhteydessä Pohjois-Suomen elinvoimakeskukseen. Liittymäluvat maanteille myöntää Sisä-Suomen elinvoimakeskus.

Hankkeen jatkosuunnittelun aikana on riittävän ajoissa kiinnitettävä huomiota kuljetusreittien selvittämiseen sekä mahdollisten erikoiskuljetuslupien tarpeeseen. Kuljetus, joka ylittää normaaliliikenteelle sallitut mitta- tai massarajat, on erikoiskuljetus. Jos EU- ja ETA-maissa rekisteröidyillä kalustoilla suoritettaville kuljetuksille sallitut vapaat mittarajat tai suurin sallittu massa ylittyvät, tulee kuljetukselle hakea erikoiskuljetuslupa. Erikoiskuljetusluissa lupaviranomaisena toimii Sisä-Suomen elinvoimakeskus. Raskaiden osien kuljetuksia varten maanteiden, siltojen ja rumpujen kantokyky on varmistettava hyvissä ajoin ennen kuljetuksia.

Ensisijaisesti hankkeen rakentamisen aikaiset kuljetukset tulisi suunnitella muuta reittiä kuin rautatien tasoristeysten kautta. Jos tasoristeysten käyttö lisääntyy rakentamisaikaisen liikenteen johdosta merkittävästi tai sen käyttötarkoitus muuttuu, on tienpitäjän haettava lisääntyvään tai muuttuvaan käyttöön oikeuttava Väyläviraston lupa. Väylävirasto voi liittää lupapäätökseen tasoristeysten rakentamista, uudenlaista käyttöä, kunnossapitoa ja poistamista sekä tasoristeyskseen liittyvää tietä koskevia ehtoja, joiden toteutus kokonaisuudessaan tai osittain voi jäädä luvanhakijan vastuulle. Tasoristeyslupan tarpeesta voi olla yhteydessä Väylävirastoon, kirjaamo@vayla.fi.

8.7.2026

Lisätietoja tasoristeysten ylittämisen suunnitteluun ja toteutukseen liittyen on ohjeessa: "Erikoiskuljetukset rautatien tasoristeyksissä" (Väyläviraston julkaisuja 8/2021 v2).

YVA-selostuksessa on kuvattava myös rakentamisvaiheen liikennevaikutukset, etenkin kun rakentamisvaiheeseen liittyy runsaasti louhintaa ja maa-aineskuljetuksia. Väylävirasto tuo esille, että liikennevaikutusten arvioinnin yhteydessä on tarkasteltava hankkeen johdosta lisääntyvän liikenteen vaikutuksia läheisille väylille sekä rakentamisajan että toimintavaiheen osalta. Arvioinnissa on huomioitava väylien käyttö, liikenteen sujuvuus ja turvallisuus. Liikennevaikutusten arvioinnissa tulee huomioida sekä hankealueelle tuleva että sieltä lähtevä liikenne pelkän ajoneuvolukumäärän sijasta.

Myös hankkeeseen liittyvien vaarallisten aineiden kuljetuksiin liittyvät riskit on arvioitava erityisen huolellisesti.

Väylävirasto pyytää ottamaan huomioon kuljettamisreittien suunnittelussa Väyläviraston hanke- ja suunnittelukohteet, jotka löytyvät sivulta: <https://vayla.fi/suunnittelu-rakentaminen>.

Väylävirasto huomauttaa, että ajantasaiset ohjeet on aina tarkistettava ohjeluettelosta Väyläviraston verkkosivuilta (<https://vayla.fi/palveluntuottajat/ohjeluettelo>).

Maanteiden osalta lausuu tarkemmin Pohjois-Suomen elinvoimakeskus.

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Väylävirastossa asian on ratkaissut yksikönpäällikkö Laura Yli-Jama ja esitellyt asiantuntija, ympäristö Niina Anttila.

Jakelu	Väyläviraston kirjaamo Lupa- ja valvontaviraston kirjaamo
Tiedoksi	Pohjois-Suomen elinvoimakeskuksen kirjaamo

HERVAN DATAKESKUKSEN YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMA, VÄYLÄVIRASTON LAUSUNTO

Tämä asiakirja on allekirjoitettu Väyläviraston sähköisen allekirjoituksen palvelussa. Voit varmistaa Adobe Acrobatilla sähköisen allekirjoituksen eheyden.

Denna handling är undertecknad i Trafikledsverkets tjänst för elektroniska underskrifter. Du kan verifiera den elektroniska underskriften med Adobe Acrobat.

This document has been signed at Finnish Transport Infrastructure Agency's service for electronic signatures. You can verify the authenticity of the signature by using Adobe Acrobat.

Allekirjoitukset / Underskrifter / Signatures

Allekirjoittaja	Yli-Jama Laura
Allekirjoitusaika	09.07.2026 12:04

Allekirjoittaja	Anttila Niina
Allekirjoitusaika	09.07.2026 12:47

Allekirjoitetut asiakirjat

Asiakirja	Hervan datakeskuksen YVAO Väyläviraston lausunto.pdf (d386180b5daf8badb8426e1c0e6d82b1ce3627b54b0b7d4be375bdb4671ac563)
-----------	--

Geologian tutkimuskeskus
Espoo

Lupa- ja valvontavirasto
PL 20, 13035 LVV
kirjaamo@lvv.fi

Lausuntopyyntöne 21.05.2026, LVV-U/25822/2026

LAUSUNTO

Ympäristövaikutusten arviointiohjelma

Valoa Networks, Hervan datakeskus, Iin kunta

Geologian tutkimuskeskus (GTK) kiittää mahdollisuudesta lausunnon antamiseen.

GTK lausuu ohjelmasta seuraavaa:

Mineraaliesiintymät

Suunnitelluilla datakeskuksella ei arvioida olevan vaikutusta mineraalipotentialin näkökulmasta. Arvio perustuu seuraaviin seikkoihin:

- GTK:n mineraaliesiintymätietokannassa ei ole mineraaliesiintymiä datakeskuksen lähellä eikä 10 km säteellä.
- Kaivosrekisterin karttapalvelun perusteella lähimmät kaivoslain mukaiset aluevaraukset ovat yli 5 km päässä datakeskuksesta.
- Samoin lähin permissive tract -alue on yli 5 km päässä. Permissive tract -alueet kuvaavat alueita, joilla tietyn mineraaliesiintymätyypin esiintyminen on arvioitu geologisten tekijöiden perusteella mahdolliseksi. Vastaavasti niiden ulkopuolella kyseisten esiintymätyyppien esiintymisen todennäköisyys on arvioinneissa katsottu vähäiseksi.

7.8.2026

Näiden tietojen perusteella datakeskuksen alueella ja ympäristössä ei ole tunnistettu sellaisia tunnettuja tai geologisiin arviointeihin perustuvia mineraalipotentialeja, joiden perusteella alueiden maankäytön suunnittelussa olisi tarpeen varautua mineraalivarantoihin liittyviin ristiriitoihin.

Kiviainekset

Datakeskushankkeen suunnittelussa sekä toteutus- ja rakentamisvaiheessa on huomioitava myös merkittävä kiviainestarve. Nykyisten arvioiden mukaan hankkeen valtaosin hankealueen ulkopuolelta tuotavan kiviaineksen kokonaistarve on noin 6 miljoonaa kuutiometriä, mikä on huomattavan suuri määrä sekä seutukunnallisessa että maakunnallisessa mittakaavassa. Arvioitu kiviainestarve vastaa nykyiseen ottotasoon verrattuna lähes kahden vuoden Pohjois-Pohjanmaan maakunnan koko kiviaineksen ottomäärää.

Yksittäisen datakeskushankkeen suuri kiviainestarve sekä vastaavien hankkeiden todennäköinen lisääntyminen tulevaisuudessa korostavat ennakoivan suunnittelun merkitystä. Kiviaineshuollon tarpeet ja niiden käytännön toteuttamisedellytykset tulee tunnistaa ja ottaa huomioon jo datakeskushankkeiden suunnitteluvaiheessa. Näin voidaan varmistaa laadukkaan kiviaineksen riittävä saatavuus sekä luonnonvarojen kestävä käyttö. Samalla voidaan ennaltaehkäistä luonnonvarojen hyödyntämiseen liittyviä ristiriitoja sekä turvata eri maankäyttömuotojen yhteensovittaminen pitkällä aikavälillä.

Seisminen aktiivisuus ja kallioperän juonet

Kohde sijaitsee GTK:n tulkitsemien rikkonaisuusvyöhykkeitä kuvaavien lineamenttien rajaamalla kalliolohkolla. Alue on seismisesti rauhallinen. Lähin maanjäristys on tapahtunut n. 16 km päässä. Järityksen magnitudi oli 2,8 (Helsingin yliopisto, Seismologian instituutti, FENCAT EQ-search tool v. 2.0). Noin 4 km päässä alueen itäpuolella kulkee Orijärven siirrosvyöhyke (GTK, Suomen kallioperäkartta, mittakaavaton, Hakku.fi).

Kohteella on kartoitettu useita diabaasijuonia, joita ei ole huomioitu YVA-ohjelmassa.

Pohjavesi

GTK arvioi, että datakeskuksen rakentamis- ja käyttövaiheisiin ei lähtökohtaisesti liity merkittäviä pohjavesiriskejä. Hankealuetta lähin pohjavesialue on sen etelä-kaakkoispuolella sijaitseva vedenhankintaa varten tärkeä (1-luokan) Konttikankaan

7.8.2026

pohjavesialue, jonka pohjoisreuna ulottuu lähimmillään noin 800 metrin etäisyydelle hankealueesta.

Konttikankaan pohjavesimuodostuma on tyypiltään antikliininen, minkä vuoksi pohjaveden virtaus suuntautuu ainakin pääosin sen keskiosista kohti reuna-alueita. Muodostuman itä-länsisuuntaisen pohjavedenjakajan arvioidaan sijaitsevan harjun keskiosissa. Pohjaveden virtausyhteyksistä sekä muodostuvan pohjaveden määrästä ei kuitenkaan ole käytettävissä täysin tarkkaa tietoa.

Käytettävissä olevien tietojen perusteella hankealueen ja Konttikankaan pohjavesialueen välillä ei kuitenkaan voida arvioida olevan hydraulista yhteyttä. Myöskään mahdollisissa poikkeus- tai onnettomuustilanteissa, kuten polttoaine- tai öljyvuodoissa, geologisten ja topografisten olosuhteiden perusteella hankealueen ei voida arvioida aiheuttavan merkittävää pohjavesiriskiä Konttikankaan pohjavesialueelle.

Hankealueelle sijoittuvat laajat rakennus- ja päällystetyt alueet voivat kuitenkin paikallisesti muuttaa imeytymisolosuhteita ja siten vaikuttaa pohjaveden muodostumiseen. Tämän seurauksena paikalliset (hankealueelle rajoittuvat) pohjaveden pinnankorkeuden ja virtaussuunnan muutokset ovat mahdollisia.

Happamat sulfaattimaat

Arviointiohjelmassa todetaan, että happamien sulfaattimaiden esiintymistodennäköisyys on GTK:n aineiston perusteella datakeskusalueella ja vesiputkilinjan 2 alueella pääosin pieni tai hyvin pieni. Vesiputkilinjan 1 alueella todennäköisyys on suurempi. Datakeskusalue tai vesiputkilinjavaihtoehdot eivät sijaitse mustaliuskeen riskialueella.

Datakeskusalueella on tehty pohjatutkimuksia, joiden yhteydessä on tehty happamien sulfaattimaiden tutkimus maa-aineksien korroosio-ominaisuuksien selvittämiseksi. Tutkimuksissa ei havaittu normaalista poikkeavia sulfaattipitoisuuksia.

Datakeskusalueen esirakennustöiden yhteydessä poistettavia pintamaita hyödynnetään datakeskusalueen rakentamisessa esimerkiksi alueiden täytöissä. Mikäli pintamaille ei löydy käyttökohdetta alueella, kuljetetaan ne vastaanottopaikkaan. Mikäli kaivumassat sisältävät happamia sulfaattimaita, eikä massoja saada asianmukaisesti hyötykäytettyä, kuljetetaan ne vastaanottopaikkaan, jolla on lupa happamien maa-ainesten vastaanottamiseen.

GTK toteaa, että arviointiohjelmassa on tarkasteltu GTK:n happamien sulfaattimaiden yleiskarttaa. GTK korostaa, että kartat ovat yleismittakaavaisia, eikä niiden perusteella voida arvioida esiintymistä yksityiskohtaisesti. GTK pitää tärkeänä, että happamat

7.8.2026

sulfaattimaat huomioidaan riittävillä tutkimuksilla datakeskuksen ja vesiputkilinjojen alueilla ennen rakennustöiden aloittamista.

Ohjelmassa mainitaan, että pohjatutkimusten yhteydessä on tehty happamien sulfaattimaiden tutkimuksia korroosio-ominaisuuksien selvittämiseksi ja että tutkimuksissa ei havaittu normaalista poikkeavia sulfaattipitoisuuksia. GTK toteaa, että sulfaattipitoisuuden hyödyntäminen sulfaattimaa- ja korroosiotutkimuksissa vaatii tarkkuutta sekä tietoa maaperän hapetusolosuhteista.

Mikäli näytteitä otetaan maaperän pintaosan hapettuneesta kerroksesta, on huomioitava, että sulfaatit ovat mahdollisesti jo pääosin huuhtoutuneet kyseisestä kerroksesta pois. Tällöin pitoisuudet eivät kuvaa alapuolisen hapettumattoman kerroksen potentiaalia tuottaa happamuutta ja sulfaatteja. Mikäli hapettumattomassa kerroksessa on runsaasti sulfidimuotoista rikkiä, muodostuu maaperässä runsaasti sulfaattia, mikäli pohjavedenpinnan tasoa alennetaan rakentamisen yhteydessä. Mikäli näyte otetaan hapettumattomasta kerroksesta ja näytteen hapettuminen estetään ennen analyysiä, sulfaattipitoisuus on todennäköisesti hyvin alhainen, vaikka näytteessä olisi runsaasti potentiaalia sulfaatin ja happamuuden muodostukseen.

Hapettumattoman näytteen inkubointi (hapetus) muuttaa puolestaan sulfidit tehokkaasti sulfaattimuotoon. Korroosiotutkimuksissa näytteille esikäsittelynä tehtävä kuivaus, ei vastaa inkubointia, ja sulfidien hapettuminen sekä sulfaatin muodostuminen jäävät todennäköisesti epätäydellisemmäksi.

GTK toteaa, että mikäli kaivuiden yhteydessä tulee vastaan happamia sulfaattimaita, voidaan kaivettujen HaSu-massojen hyötykäyttöä edistää neutraloinnin tai stabiloinnin avulla. Massojen käsittelyssä voidaan hyödyntää myös erilaisia kiertotalousmateriaaleja.

Suot ja turvemaat

GTK on tutkinut kattavasti hankealueen turvemaat. Suot alueella ovat pääosin ojitettuja ja luonnontilaisuudeltaan pitkälle muuttuneita (luonnontilaluokka 0–1). Hankealueella ei ole turvetuotantoa.

Hankealueen itäpuolella, potentiaalisella vaikutusalueella sijaitseva Kivijärvensuo on ainoa huomioitava kohde, pääosin luonnontilainen laaja aapasuoalue, joka kuuluu soidensuojelun täydennysohjelmaan. Suunnitellun datakeskushankkeen ja Kivijärvensuon välille suositellaan varattavaksi riittävä ja selkeästi rajattu suojavyöhyke haitallisten vaikutusten minimoimiseksi varovaisuusperiaatteen mukaisesti. Mikäli rakentamista sijoittuu Kivijärvensuon alueelle tai sen välittömään läheisyyteen, arvioinnissa tulisi

7.8.2026

kiinnittää huomiota rakentamisen mahdollisiin vaikutuksiin suon vesitalouteen ja suojeluarvoihin.

Muulla hankealueella ei esiinny rakentamiseen vaikuttavia luonnontilaisia suoalueita. Paksut turvekerrokset saattavat kuitenkin hankaloittaa rakennustyötä, joten kerrosten paksuus on hyvä selvittää ennen rakentamisen aloittamista. Karttapalvelusta https://gtkdata.gtk.fi/Turvevarojen_tilinpito/ löytyy yleistä tietoa alueen soista ja turvemaista, mm. turvekerroksen keskipaksuus, maatuneisuus sekä turvelajien ja suotyyppien suhteelliset osuudet. Mikäli tarvitaan tarkkoja pistekohtaisia turvepaksuuksia ja tietoa turpeen alla olevista maalajeista, tietoja voi tarvittaessa tilata GTK:lta.

Espoossa 7.8.2026

Saku Vuori
Pääjohtaja

Jouni Pihlaja
Yksikön päällikkö, Ympäristöratkaisut

SIGNATURES

ALLEKIRJOITUKSET

UNDERSKRIFTER

SIGNATURER

UNDERSKRIFTER

This document contains 5 pages before this page
Dokumentet inneholder 5 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 5 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 5 sider før denne side

Detta dokument innehåller 5 sidor före denna sida

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende